

Vyvěšeno dne: 22. 7. 2026

Svěšeno dne: 5. 8. 2026

Jaroslava Havelcová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Faisala Husseiného v právní věci žalobců: **a) obec Boršov**, se sídlem Boršov 17, **b) obec Cejle**, se sídlem Cejle 100, **c) městys Dolní Cerekev**, se sídlem Dolní Cerekev 107, **d) obec Hojkov**, se sídlem Hojkov 64, **e) obec Milíčov**, se sídlem Milíčov 56, **f) obec Mirošov**, se sídlem Mirošov - Jedlov 10, **g) obec Rohozná**, se sídlem Rohozná 113, a **h) městys Nový Rychnov**, se sídlem Nový Rychnov 87, všichni zastoupeni Mgr. Bc. Lubošem Klimentem, advokátem se sídlem Ždírec 99, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Správa úložišť radioaktivních odpadů**, se sídlem Dlážděná 1004/6, Praha 1, zastoupená Mgr. et Mgr. Janem Kořánem, advokátem se sídlem Opletalova 1015/55, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce c) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2025, č. j. 3 A 67/2025 - 120,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozsudek Městského soudu v Praze

[1] Ministr životního prostředí (dále jen „*ministr*“) výrokem III. rozhodnutí ze dne 17. 4. 2025, č. j. MZP/2025/290/289 (dále jen „*rozhodnutí ministra*“), zamítl rozklad žalobců a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2024, č. j. MZP/2023/560/383 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“). Posledně uvedeným rozhodnutím žalovaný vyhověl žádosti osoby zúčastněné na řízení, a stanovil v souladu s § 4a ve spojení s § 22a odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích (dále jen „*zákon o geologických pracích*“) průzkumné území pro zvláštní zásahy

do zemské kůry *Hrádek* pro zjištění vhodných geologických, strukturních, hydrogeologických, geomechanických a geochemických podmínek pro možnost vybudování podzemního úložiště vyhořelého jaderného paliva a ostatních radioaktivních odpadů (dále jen „*hlubinné úložiště*“).

[2] Proti rozhodnutí ministra žalobci podali žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“), který ji rozsudkem ze dne 17. 12. 2025, č. j. 3 A 67/2025 – 120, zamítl jako nedůvodnou.

[3] Městský soud shledal prvostupňové rozhodnutí i rozhodnutí ministra přezkoumatelným. Uvedl, že obě rozhodnutí tvoří jeden celek a je z nich zřejmé, z jakého skutkového stavu správní orgány vyšly, jak vyhodnotily pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudily. Z rozhodnutí dle městského soudu rovněž vyplývají důvody, které vedly správní orgány k vyhovění žádosti osoby zúčastněné na řízení.

[4] Městský soud se neztotožnil s žalobci, že žalovaný jejich námitky pominul a dostatečně nevypořádal. Odkázal na jednotlivé pasáže prvostupňového rozhodnutí, kde se žalovaný námitkami žalobců zabýval. Totéž pak provedl v rozhodnutí ministra i ve vztahu k rozkladovým námitkám žalobců. Zdůraznil, že rozkladová argumentace žalobců byla opakováním námitek z řízení v prvním stupni, s nimiž se již žalovaný vypořádal v prvostupňovém rozhodnutí. Některé námitky žalobců dle městského soudu rovněž mířily proti samotnému vybudování hlubinného úložiště, nikoliv proti stanovení průzkumného území, případně byly spíše teoretického charakteru, čemuž pak odpovídal i způsob jejich vypořádání ministrem.

[5] K námitce absence poměření zájmu na hledání vhodné lokality pro hlubinné úložiště s jinými možnými veřejnými zájmy městský soud uvedl, že toto posouzení obsahuje především prvostupňové rozhodnutí, přičemž ministr ho ve svém rozhodnutí v adekvátní míře doplnil. Následné využití hlubinného úložiště pak dle městského soudu nebylo nutné zvažovat, jelikož předmětem řízení bylo stanovení průzkumného území, jehož výsledkem bude provedení průzkumných prací nutných k tomu, aby mohla být vhodnost vybudování hlubinného úložiště v předmětné lokalitě spolehlivě a spravedlivě hodnocena vůči ostatním lokalitám.

[6] Městský soud nepřisvědčil ani žalobní námitce, v níž se žalobci domáhali provedení důkazů k posouzení vhodnosti vybudování hlubinného úložiště v lokalitě *Hrádek*. Uvedl, že důkazní návrhy žalobců jdou nad rámec předmětu řízení. Současně poukázal na odborné podklady, které jsou součástí žádosti, a dále na vyjádření dotčených orgánů. Shromážděné podklady pro rozhodnutí městský soud považoval za dostatečné, přičemž také zdůraznil, že samotný průzkum má za cíl obstarání dalších odborných dat o vlastnostech předmětné lokality. Důkazní návrhy žalobců tedy byly dle městského soudu nadbytečné.

[7] K tvrzení žalobců, že navrhovaný průzkum je v rozporu se státní politikou životního prostředí, městský soud uvedl, že *Surovinová politika České republiky* či *Politika životního prostředí České republiky* se otázkami spojenými s vyhledáváním vhodného hlubinného úložiště nezabývají. Žalobci rovněž dle městského soudu upřednostňují veřejný zájem na ochraně životního prostředí před zájmem na nalezení lokality pro vybudování hlubinného úložiště. Právní úprava ochrany životního prostředí však nevylučuje veřejný zájem na splnění povinnosti České republiky vypořádat se se vzniklým radioaktivním odpadem bezpečným způsobem (formou hlubinného úložiště), přičemž tato povinnost má dle městského soudu naopak sama značný význam v oblasti ochrany životního prostředí.

[8] Městský soud se rovněž neztotožnil s tvrzením žalobců, že došlo k vyloučení obcí ze správního řízení a že byla veřejnost v řízení ignorována. V důsledku toho neshledal žalobci tvrzené porušení čl. 6 odst. 4 tzv. Aarhuské úmluvy (*Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti*

pokračování

na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí – pozn. NSS). Žalobci byli účastníky řízení, byli řádně informováni o jeho průběhu, mohli uplatňovat námitky, účastnit se ústního jednání a seznamovat se s podklady rozhodnutí. Podle městského soudu jim tedy ve správním řízení nebyla upřena žádná procesní práva. Nadto městský soud poznamenal, že ustanovení Aarhuské úmluvy ohledně účasti veřejnosti na některých rozhodovacích procesech dle nálezů Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 22/17, nemají přímý účinek, a nelze z nich tedy dovodit bezprostřední právo na účastenství v řízení.

[9] Námitku systémové podjatosti žalovaného a ministra městský soud také neshledal důvodnou. Uvedl, že závěr o podjatosti a vyloučení úředních osob z důvodu nadkritické míry podjatosti je vyhrazen toliko výjimečným případům a zásadně nemůže být založen okolnostmi, které by znamenaly automatické konstatování systémové podjatosti typové v celé řadě správních řízení. Úvaha žalobců o vysoké míře podjatosti žalovaného však byla postavená pouze na základě zákonodárcem vytvořené struktury jednotlivých organizačních složek státu a plnění jejich funkcí na bázi spolupráce. Samotná skutečnost, že Česká geologická služba (dále jen „ČGS“) jako odborná státní organizace spolupracovala s osobou zúčastněnou na řízení a je současně zřízena žalovaným, nezakládá dle městského soudu pochybnosti o nepodjatosti žalovaného. Akceptace argumentace žalobců by vedla k absurdním závěrům, že pokud žalovaný zřídí jakoukoli státní organizaci, její odborná činnost založí sama o sobě v určitých typech řízení systémovou podjatost.

[10] Městský soud dále podotkl, že při zkoumání podjatosti je nutno vycházet nikoliv ze subjektivního přesvědčení účastníků řízení, nýbrž z existence objektivních okolností, které jsou způsobilé vyvolat oprávněné pochybnosti o nezáujatosti rozhodující osoby v konkrétním případě. Takové objektivní okolnosti městský soud v posuzovaném případě neshledal.

II. Kasační stížnost žalobce c) a vyjádření dalších účastníků řízení

[11] Proti rozsudku městského soudu podává žalobce c) (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[12] Stěžovatel namítá, že se městský soud řádně nevypořádal s jeho žalobními námitkami, a proto je jeho rozsudek nepřezkoumatelný. Tvrdí, že se již od prvostupňového rozhodnutí nemůže domoci náležitého odůvodnění rozhodnutí o jeho námitkách. Městský soud pak v řadě míst nahradil přezkum legality hodnotícími výroky, že žalobci „opakují námitky“, případně „oddalují další fázi“ či „míjejí předmět řízení“. Takový postup dle stěžovatele nemůže obstát v řízení, jehož těžiště spočívá v tom, zda se správní orgány vypořádaly s námitkami a zda jsou jejich rozhodnutí přezkoumatelná.

[13] Městský soud dle stěžovatele také nesprávně posoudil žalobní námitku nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí. Stěžovatel namítal, že žalovaný ani ministr řádně neodpověděli na klíčové námitky (např. že dosavadní stanovení lokality Hrádek odporuje veřejným zájmům ochrany vod) a pouze konstatovali, že se s námitkami vypořádali, aniž by provedli jejich konkrétní rozbor. Podle stěžovatele, mají-li být námitky považovány za vyvrácené, musí správní orgán vyložit „jaké skutečnosti rozhodnutí zakládá a proč námitky nepovažuje za relevantní“, což ve správních rozhodnutích v nynější věci chybí. Žalovaný ani ministr nezduvodnili, proč podle nich „nemá ochrana vod před výstavbou úložiště přednost před záměrem provést průzkum“.

[14] Stěžovatel má dále za to, že městský soud přehlédl možnou systémovou podjatost žalovaného, osoby zúčastněné na řízení a ČGS. Podle stěžovatele v projednávané věci vedle samotného služebního vztahu existovaly další okolnosti svědčící o systémové podjatosti (spolupráce osoby zúčastněné na řízení a ČGS včetně smluvního rámce, finanční vazby, role ČGS

při přípravě žádosti a dojem jejího nezávislého postavení, politický tlak). Městský soud však tuto argumentaci stěžovatele odmítl jako kritiku struktury státu, aniž by ji věcně posoudil. Současně uvedl, že v projednávané věci nemohla být překročena nadkritická míra podjatosti. Tento závěr však stěžovatel považuje za nepřezkoumatelný, jelikož městský soud neuvedl kritéria, podle nichž „*nadkritickou míru podjatosti*“ hodnotil, a neodpověděl na jádro argumentace stěžovatele.

[15] Podle stěžovatele se také městský soud nezabýval námitkami ohledně práv veřejnosti vyplývajících z Aarhuské úmluvy a nezkoumal, do jaké míry mají dotčené obce právo soudně napadnout opatření o stanovení průzkumného území.

[16] Městský soud dle stěžovatele rovněž nesprávně vyložil, že jediným veřejným zájmem v projednávané věci je průzkum jako takový, a odmítl posouzení možnosti vybudování hlubinného úložiště s tím, že je mimo předmět řízení. Stěžovatel má za to, že musí být posouzeno, zda nejsou dány překážky, které by s vysokou mírou pravděpodobnosti vylučovaly naplnění účelu, pro nějž se průzkumné území stanoví. Žádost o stanovení průzkumného území totiž může být dle stěžovatele zamítnuta i tehdy, pokud by již při přípravě průzkumu vyšlo najevo, že s největší pravděpodobností nebude možno hlubinné úložiště vybudovat. V opačném případě by podle stěžovatele ztratil smysl § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, dle kterého má žalovaný žádost o stanovení průzkumného území zamítnout mimo jiné, pokud další veřejný zájem převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.

[17] Dále stěžovatel tvrdí, že dle § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích je nutné posuzovat také soulad průzkumu se státní surovinovou politikou a státní politikou životního prostředí. Správní orgán i soud musí dle stěžovatele v takovém případě přezkoumat, „*zda se tak stalo přezkoumatelně úplně*“. Městský soud však podle stěžovatele opět nahradil přezkum legality přezkumem správnosti výsledku, aniž by vyložil, proč jiné veřejné zájmy (zejména ochrana vody) nemohou převýšit zájem na průzkumu.

[18] Stěžovatel rovněž nesouhlasí s názorem městského soudu, že prvostupňové rozhodnutí a rozhodnutí ministra tvoří jeden celek. Uvádí, že rozkladové řízení je samostatným řízením, v němž je ministr povinen vypořádat rozkladové námitky v rozsahu, který vyžaduje správní řád. Pokud tak ministr neučinil, jde o vadu, kterou nelze překlenout mechanickým sloučením odůvodnění obou instancí.

[19] Městský soud dle stěžovatele také nesprávně aproboval postup žalovaného a ministra, kteří odmítli důkazní návrhy žalobců pro nadbytečnost z důvodu, že se týkaly až samotného hlubinného úložiště. Stěžovatel má za to, že pokud mají být dle § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích poměřovány veřejné zájmy i ve vztahu k následnému využití lokality, nelze bez dalšího prohlásit důkazy k možným kolizím veřejných zájmů za nadbytečné. Městský soud dle stěžovatele navíc připustil, že ochrana vod je stěžejní otázkou, neboť převzal závěr žalovaného, že jedním z cílů plánovaných průzkumných prací je detailní poznání hydrogeologických a hydrologických vlastností dotčené oblasti. Podle stěžovatele tedy není přezkoumatelné, proč důkazy k rizikům pro vodu považoval za irelevantní.

[20] Stěžovatel dále tvrdí, že městský soud převzal odbornou polemiku žalovaného a ministra s podkladem předloženým obcemi *Strategie 2021–2030* a v této souvislosti odmítl další důkazy. Dle stěžovatele však měl městský soud zkoumat, zda správní orgány vedly řízení v souladu se zásadami dokazování, zda vypořádaly podstatné námitky a zda odmítnutí důkazních návrhů bylo řádně a přesvědčivě odůvodněno. Městský soud toto posouzení podle stěžovatele neprovedl, a proto je jeho rozsudek nepřezkoumatelný.

pokračování

[21] Nakonec stěžovatel namítá, že městský soud sám neopodstatněně odmítl navržené důkazy (konkrétně znalecké posudky a výslechy svědků ohledně existence vzájemných vazeb žalovaného, osoby zúčastněné na řízení a ČGS a ohledně přirozeného významu lokality pro zásobování vodou). Takový postup je dle stěžovatele v rozporu se s. ř. s., který ukládá soudu rozhodnout o důkazech podle „*navržených pravidel*“ a z úřední povinnosti pomoci objasnit skutkový stav. Neprovedením navržených důkazů tak byla dle stěžovatele omezena možnost zjistit všechny okolnosti klíčové pro posouzení námitky systémové podjatosti.

[22] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že argumenty stěžovatele jsou prakticky totožné s jeho argumentací ve správním i soudním řízení a již byly řádně vypořádány. S napadeným rozsudkem městského soudu se ztotožňuje a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[23] Žalobci a), b) a d) až h) ve společném vyjádření uvádí, že kasační stížnost stěžovatele podporují, pouze z důvodu procesní ekonomie se k ní nepřipojili. Navrhují, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti vyhověl.

[24] Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že se správní orgán i městský soud s námitkami stěžovatele vypořádali dostatečně. K údajnému porušení práv veřejnosti v rozporu s Aarhuskou úmluvou zdůrazňuje, že dotčené obce vystupovaly v řízení o stanovení průzkumného území jako účastníci, a měly tudíž možnost v plném rozsahu hájit svá práva. Námitka podjatosti byla dle osoby zúčastněné na řízení již vypořádána ve správním řízení. Závěr o systémové podjatosti žalovaného by navíc dle osoby zúčastněné na řízení vedl k absurdním důsledkům, neboť by zde nebyl žádný jiný úřad, který by byl věcně příslušný k vedení řízení o stanovení průzkumného území, a řízení by tedy nebylo možné vůbec vést. Osoba zúčastněná na řízení dále nesouhlasí s výkladem § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, který v kasační stížnosti zastává stěžovatel. Odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která zdůrazňuje odlišný cíl stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry a stanovení průzkumného území za účelem ložiskového průzkumu a pouze přiměřenou aplikaci § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích. Zároveň osoba zúčastněná na řízení uvádí, že lokalita Hrádek představuje jen jednu ze čtyř potenciálních alternativ umístění hlubinného úložiště a není jisté, že na fázi geologického průzkumu budou navazovat další fáze směřující k samotné realizaci úložiště. V závěru vyjádření pak osoba zúčastněná na řízení navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[25] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatel je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[26] Kasační stížnost není důvodná.

[27] Úvodem vypořádání kasačních námitek stěžovatele zdejší soud zdůrazňuje, že kasační stížnost je obtížně srozumitelná. Její podstatnou část tvoří rekapitulace předchozích řízení. Samotná kasační argumentace stěžovatele pak není nijak členěná a je tematicky nesourodá (např. v odst. 10 stěžovatel hovoří o přezkumu souladu průzkumného území se státní surovinovou politikou a státní politikou životního prostředí, ovšem vzápětí městskému soudu vytýká,

že nevysvětlil, proč zájem na ochraně vody nepřeváží nad zájmem na průzkumu). Není proto zřejmé, co konkrétně stěžovatel považuje za jednotlivé kasační námitky. Kromě toho obsahuje kasační stížnost věty, z nichž není zřejmé, co chtěl stěžovatel říct, což dále snižuje srozumitelnost kasační stížnosti (viz např. citované pasáže z kasační stížnosti v odst. [13] tohoto rozsudku, ze kterých není především zřejmé, zda měl dle stěžovatele žalovaný poměřovat zájem na ochraně vod se zájmem na výstavbě hlubinného úložiště, se zájmem na provedení průzkumu, nebo s oběma těmito zájmy). Je odpovědností stěžovatele, resp. jeho zástupce, jak kasační stížnost koncipuje. Soud zde nicméně kriticky hodnotí kvalitu kasační stížnosti proto, aby bylo zřejmé, že reaguje na kasační námitky jen v rozsahu, který bylo možné rozumným výkladem z textu kasační stížnosti pochopit.

[28] Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení námitky nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu. Případnou nepřezkoumatelností rozsudku je totiž povinen se podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, a to i bez námítky stěžovatele. Vlastní přezkum rozsudku je pak možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy že je srozumitelný a vychází z důvodů, z nichž je zřejmé, proč městský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje.

[29] Městský soud v rozsudku řádně a srozumitelně vyložil důvody svého rozhodnutí a vypořádal se se všemi podstatnými žalobními námitkami. Stěžovatel ostatně ani netvrdí, že by městský soud některou konkrétní žalobní námitku opomenul vypořádat. Jeho námitka „nepřezkoumatelnosti“ naopak spočívá pouze v tom, že městský soud žalobní námitky nevypořádal „řádně“, resp. způsobem, který by stěžovateli konvenoval, případně, že se nezabýval některými dílčími aspekty jeho žalobní argumentace. Nepřezkoumatelnost nicméně není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí. Povinností správního soudu není reagovat na každý dílčí argument uplatněný v podání a ten obsáhle vyvrátit; jeho úkolem je uchopit obsah a smysl argumentace účastníka řízení jako celku a vypořádat se s ní. Těmto požadavkům napadený rozsudek dostál.

[30] Pokud jde o skutečnost, že městský soud v napadeném rozsudku hodnotil kvalitu žalobní argumentace, stěžovatelem uváděné hodnotící výroky městského soudu nenahrazovaly věcný přezkum. Nepřezkoumatelností správních rozhodnutí (kterou stěžovatel považuje za „těžiště“ řízení před městským soudem) se městský soud poměrně rozsáhle zabýval v odstavcích 65 až 81 napadeného rozsudku, kde především odkázal na konkrétní pasáže prvostupňového rozhodnutí a následně rozhodnutí ministra, které se věnovaly jednotlivým námitkám žalobců. V odstavci 80 napadeného rozsudku pak městský soud uvedl, že „[p]okud žalobci pokládají odůvodnění za nedostatečné, je třeba připomenout, že rozkladová argumentace byla veskrze opakováním námitek, které žalobci uplatnili již v řízení prvostupňovém a MŽP [žalovaný] se s nimi vypořádalo [...] řádně. Námitky rovněž namnoze mířily přímo na vybudování HU [hlubinného úložiště], takové ministr po právu odmítl.“ Pokud tedy městský soud v souvislosti s posouzením nepřezkoumatelnosti rozhodnutí ministra (případně i prvostupňového rozhodnutí) hodnotil kvalitu argumentace žalobců, činil tak pouze proto, aby vysvětlil, že kvalita a podrobnost odůvodnění rozhodnutí ministra odpovídá kvalitě rozkladové argumentace. V takovém postupu Nejvyšší správní soud neshledal žádné pochybení.

[31] Městský soud též přezkoumatelně vysvětlil, proč dospěl k závěru, že v projednávané věci nebyla překročena nadkritická míra systémové podjatosti. Otázkou systémové podjatosti se městský soud zabýval v odstavcích 112 až 128 napadeného rozsudku. V nich mimo jiné uvedl, že „[z]ávěr o podjatosti a o vyloučení úředních osob z důvodu nadkritické míry podjatosti je tedy vyobrazen toliko výjimečným případům. Zásadně nemůže být založen okolnostmi, jež by znamenaly automatické konstatování systémové podjatosti typově v celé řadě správních řízení [...]. Právě k tomu však argumentace žalobců směřuje.“ Dále se městský soud v této souvislosti zabýval propojením osoby zúčastněné na řízení

pokračování

s žalovaným v důsledku spolupráce s ČGS (jakožto příspěvkovou organizací zřízenou žalovaným) i podjatostí ministra v důsledku jeho politického zadání a politické odpovědnosti. Výsledkem tohoto posouzení pak byl závěr městského soudu, že v projednávané věci nebyla překročena nadkritická míra systémové podjatosti. Z uvedeného je tedy zřejmé, že městský soud svůj závěr dostatečně vysvětlil.

[32] Není rovněž pravdou, že by se městský soud nezabýval námitkou ohledně porušení Aarhuské úmluvy. K Aarhuské úmluvě se městský soud vyjádřil v odstavci 107 napadeného rozsudku, kde zejména uvedl, že žalobcům nebyla ve správním řízení upřena procesní práva a že podle nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 22/17 (všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na www.usoud.cz) ustanovení Aarhuské úmluvy týkající se účastenství veřejnosti na některých rozhodovacích procesech nemají přímý účinek a nelze z nich dovodit bezprostředně použitelné právo kohokoliv na účastenství v řízení. V projednávané věci pak nebylo právo žalobců (tj. dotčených obcí) napadnout rozhodnutí o stanovení průzkumného území sporné, a městský soud proto neměl důvod se k této otázce vyjadřovat.

[33] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud neshledal ani ve vypořádání žalobních námitek týkajících se neprovedení navrhovaných důkazů. Městský soud v napadeném rozsudku uvedl, že „[ž]alobci odmítají respektovat zákonnou úpravu, včetně judikatury NSS a nabízejí důkazní prostředky, které jdou nad rámec předmětu řízení. [...] Soud shledává shromážděné podklady pro rozhodnutí v předmětné věci za dostatečné, nevyžadující v této fázi řízení další doplňování. Ostatně samotný průzkum má za cíl obstarání dalších odborných dat o vlastnostech předmětné lokality, bez nichž nelze činit závěry o její vhodnosti [...]. Soud tedy uzavírá, že důkazní návrhy podkládá za nadbytečné a jejich neprovedení v souladu se zákonnou úpravou, protože v této fázi řízení by s ohledem na předmět řízení [...] nemohly přispět k prokázání skutečností rozhodných pro rozhodnutí v dané věci.“ Z uvedeného je zřejmé, z jakého důvodu městský soud námitkám žalobců nepřisvědčil a proč považoval neprovedení navrhovaných důkazů za zákonné. Nejvyšší správní soud se s hodnocením městského soudu ztotožňuje; důkazní návrhy (např. vyjádření Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka nebo *Vyjádření k vhodnosti lokality „Hrádek-Robožná“, Dolní Cerekev, okr. Jihlava, aby trvalého hlubinného úložiště jaderného odpadu* od prof. Ing. Klementa Rejška, CSc.) vskutku jdou za rámec předmětu řízení, jímž je pouze stanovení průzkumného území, nikoli vlastního hlubinného úložiště. To totiž v závislosti na výsledku průzkumu může, ale nemusí být v lokalitě vybudováno a bylo by předmětem samostatného řízení o příslušném veřejnoprávním povolení, kde by stěžovatel a další obce mohly uplatňovat svá práva.

[34] Stěžovatel rovněž namítá vnitřní rozpornost odůvodnění napadeného rozsudku, neboť tvrdí, že městský soud považoval ochranu vod za stěžejní, jelikož cílem průzkumných prací je detailní poznání hydrogeologických a hydrologických vlastností oblasti, ale důkazy k případným rizikům pro vodu shledal irelevantními. Pokud by tato námitka byla důvodná, vedla by k nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nesrozumitelnost. Nejvyšší správní soud ji však důvodnou neshledal. Skutečnost, že cílem průzkumných prací bude detailní poznání hydrogeologických a hydrologických vlastností oblasti, nevylučuje odmítnutí důkazů, které se týkaly potenciálních rizik pro vodu v důsledku vybudování hlubinného úložiště (tedy mířily mimo předmět řízení, jak uvedeno výše). Závěry městského soudu proto nejsou rozporné.

[35] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení námitky jiné vady řízení před městským soudem, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. I takovou vadou je totiž povinen se podle § 109 odst. 4 s. ř. s. zabývat z úřední povinnosti, a to i bez námitky stěžovatele.

[36] Stěžovatel namítá, že městský soud neopodstatněně odmítl navržené důkazy. Konkrétně mělo jít o blíže nespecifikované znalecké posudky a výsledky svědků ohledně existence vzájemných vazeb mezi žalovaným, osobou zúčastněnou na řízení a ČGS a ohledně přirozeného významu lokality pro zásobování vodou. Nejvyšší správní soud ze správního spisu ověřil, že žalobci (včetně stěžovatele) ve správním řízení navrhovali důkazy k „*ověření skutečností rozhodných pro rozhodnutí v této věci skrze jimi navržené důkazní prostředky a prostřednictvím vyjádření nezávislých institucí*“. V této souvislosti navrhovali provést důkaz například zprávou Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka; zprávou Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti; *Vyjádřením k vhodnosti lokality „Hrádek-Robožná“, Dolní Cerekev, okr. Jihlava, coby trvalého hlubinného úložiště jaderného odpadu* od prof. Ing. Klementa Rejška, CSc.; nebo znaleckým posudkem. V žalobě pak jen obecně uvedli, že „*trvají na svých důkazních návrzích*“ a „*uplatňují svůj požadavek i u správního soudu ve stejném rozsahu*“. Městský soud pak tyto důkazy odmítl pro nadbytečnost (viz odst. [33] tohoto rozsudku).

[37] Nejvyšší správní soud se s postupem městského soudu ztotožňuje. Žalobci nenavrhovali provedení uvedených důkazů k prokázání svých tvrzení, ale dožadovali se pouze ověření již zjištěných skutečností prostřednictvím „*nezávislých institucí*“, aniž by sami kvalifikovaně zpochybnili správnost skutkových zjištění žalovaného. Nadto, z důkazních návrhů žalobců je zřejmé, že opět směřovaly toliko k vhodnosti realizace **hlubinného úložiště** v lokalitě Hrádek. Předmětem soudního řízení však byl přezkum rozhodnutí, kterým bylo teprve stanoveno **průzkumné území** pro zvláštní zásahy do zemské kůry, jehož účelem je právě ověření vhodnosti lokality Hrádek pro realizaci hlubinného úložiště. Důkazní návrhy žalobců se tedy, jak správně poznamenal městský soud, míjely s předmětem řízení.

[38] Podle § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích je sice nutné žádost o stanovení průzkumného území zamítnout mimo jiné, *pokud další veřejný zájem převýší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska*, citované ustanovení však na průzkumné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry nelze aplikovat „mechanicky“ ale pouze přiměřeně (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2019, č. j. 9 As 121/2018 – 47, dále jen „*rozsudek ve věci Kraví Hora*“; všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). V případě stanovení průzkumného území za účelem ověření vhodnosti lokality pro realizaci hlubinného úložiště by pak bylo předčasné a neúměrně přísné požadovat po správních orgánech, potažmo správních soudech, aby se zabývaly otázkou existence veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého. Otázka, zda jiný veřejný zájem nepřevýšil zájem na stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, proto může být zkoumána výlučně ve vztahu k předmětu řízení o stanovení průzkumného území, konkrétně tedy jen k těm činnostem, které mohou být konány na základě rozhodnutí o stanovení průzkumného území (tj. průzkum), bez vazby na další případné využití území (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2018, č. j. 4 As 155/2018 – 63, dále jen „*rozsudek ve věci Čibadlá*“).

[39] Městský soud tedy nepochybil, pokud uvedené důkazy žalobců k otázce vhodnosti realizace hlubinného úložiště v lokalitě Hrádek neprovedl.

[40] Pokud jde o důkazy ohledně existence vazeb mezi žalovaným, osobou zúčastněnou na řízení a ČGS, resp. systémové podjatosti žalovaného, Nejvyšší správní soud uvádí, že žalobci v této souvislosti v žalobě pouze navrhli, aby si městský soud od žalovaného, osoby zúčastněné na řízení a ČGS vyžádal „*potřebné listiny, písemnosti, dokumenty, zprávy, faktury a vyúčtování rozhodné pro prošetření skutečností a řádné objasnění vztahů a propojenosti subjektů*“. Uvedené je pouze obecnou výzvou, aby městský soud sám prošetřil riziko systémové podjatosti žalovaného, což nelze považovat za řádný důkazní návrh. Bylo povinností žalobců, aby v žalobě uvedli, jaké konkrétní důkazy navrhuji k prokázání svých tvrzení. Povinností městského soudu naopak nebylo tyto důkazy za žalobce vyhledávat. Řízení ve správním soudnictví je totiž ovládáno zásadou dispoziční,

pokračování

nikoliv zásadou vyšetřovací (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2018, č. j. 3 As 167/2017 – 42; ze dne 9. 1. 2026, č. j. 5 As 215/2025 – 42; a ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 As 134/2013 – 9). Městský soud se proto takovým „návrhem“ žalobců nemusel zabývat.

[41] Městský soud se navíc vlastní otázkou systémové podjatosti žalovaného obsáhle zabýval, přičemž důvodem, pro který této námitce žalobců nepřisvědčil, nebyla skutečnost, že by žalobci svá tvrzení neprokázali, ale skutečnost, že již ze samotných tvrzení žalobců systémová podjatost žalovaného nevyplývala.

[42] Kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy není dán.

[43] Co se týče zbylých námitek stěžovatele, Nejvyšší správní soud předně uvádí, že stanovením průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry v předchozí fázi zjišťování vhodné lokality pro možnost vybudování hlubinného úložiště se v minulosti zabýval v již citovaných rozsudcích ve věci *Čibadlo* a ve věci *Kraví Hora* a také v rozsudku ze dne 29. 5. 2020, č. j. 2 As 377/2018 – 61 (dále jen „*rozsudek ve věci Hrádek*“). Otázky řešené v těchto rozsudcích jsou přitom relevantní i pro nynější řízení, přičemž zdejší soud neshledal důvod se v nynější věci od závěrů vyslovených v citovaných rozsudcích odchýlit, a v podrobnostech na ně proto odkazuje.

[44] K námitce nesprávného posouzení nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel v kasační stížnosti kromě rozporu se zájmem na ochraně vod neuvedl žádnou konkrétní námitku, kterou by žalovaný, potažmo ministr ve správním řízení nevypořádali. Oproti tomu městský soud, jak již bylo uvedeno výše, v napadeném rozsudku pečlivě rozebral jednotlivé pasáže správních rozhodnutí, v nichž se žalovaný a ministr jednotlivým námitkám žalobců věnovali. Nejvyšší správní soud toto vypořádání aprobuje a ztotožňuje se s ním.

[45] Pokud jde o zájem na ochraně vod, z kasační argumentace stěžovatele není zřejmé, zda měl být tento zájem ve správním řízení poměřován se zájmem na výstavbě hlubinného úložiště, zájmem na provedení průzkumu či s oběma těmito zájmy. K otázce poměření zájmu na ochraně vod se zájmem na provedení průzkumu se nicméně vyjádřil žalovaný na straně 17 prvostupňového rozhodnutí, kde podrobně vysvětlil, že riziko ohrožení podzemních i povrchových vod při provádění průzkumu je minimální, a z tohoto důvodu zájem na ochraně vod nad zájmem na průzkumu nepřevládá.

[46] Co se týče zájmu na výstavbě hlubinného úložiště, jak již bylo uvedeno výše, Nejvyšší správní soud již v rozsudku ve věci *Čibadlo* dospěl k závěru, že správní orgány nejsou povinny se zabývat otázkou existence veřejných zájmů bránících výstavbě hlubinného úložiště samého (viz odst. [38] tohoto rozsudku). V rozsudku ve věci *Hrádek* pak Nejvyšší správní soud také uvedl, že stávající zvláštní přírodní hodnoty dané lokality nemohou být již ve fázi průzkumu důvodem pro závěr, že v této lokalitě nelze hlubinné úložiště vybudovat, a tedy není ani účelné provést průzkum. S ohledem na tyto závěry tedy žalovaný ani ministr nebyli povinni ve svých rozhodnutích zdůvodňovat, proč podle nich nemá ochrana vod přednost před zájmem na výstavbě hlubinného úložiště.

[47] Vzhledem k výše uvedenému tedy městský soud nepochybil, pokud shledal prvostupňové rozhodnutí a rozhodnutí ministra přezkoumatelným.

[48] Nejvyšší správní soud se dále neztotožňuje ani s námitkou, že městský soud nesprávně vyložil, že „*jediným veřejným zájmem v dané fázi je průzkum jako takový*“. Městský soud totiž stěžovatelem uváděný závěr v napadeném rozsudku nevyslovil. Městský soud se naopak zabýval dalšími veřejnými zájmy, přičemž dospěl k závěru, že „*jiné v úvahu přicházející veřejné zájmy samotným průzkumem buď vůbec dotčeny nejsou, nebo jsou dotčeny pouze v zanedbatelné míře, případně je jejich dotčení*

předcházeno stanovením podmínky č. 4 v prvostupňovém rozhodnutí a rovněž garancí dodržení požadavků na provádění průzkumných prací vyplývajících z jednotlivých zákonů“. Dále městský soud „na základě spisového materiálu neshledal, že by v projednávaném případě existoval veřejný zájem, který by bránil provedení toliko průzkumu lokality nebo již v této fázi zcela zjevné a bez dalšího vylučoval eventuální budoucí výstavbu hlubinného úložiště“. S uvedenými závěry městského soudu pak stěžovatel nijak nepolemizuje.

[49] Co se týče povinnosti zkoumat možnost vybudování hlubinného úložiště, jak již bylo opakovaně výše uvedeno, taková povinnost žalovanému (případně ani městskému soudu) z § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích nevyplyvá. Nejvyšší správní soud sice v rozsudku ve věci *Hrádek* uvedl, že „pokud by již při přípravě průzkumu vyšlo najevo, že s největší pravděpodobností nebude možno v lokalitě, kde by měl průzkum proběhnout, trvalé úložiště vybudovat, je to důvodem k tomu, aby průzkumné území nebylo stanoveno a průzkum se neprovedl“, uvedené však znamená pouze to, že pokud by již při přípravě průzkumu bylo zjevné, že hlubinné úložiště nebude možné v dané lokalitě s největší pravděpodobností vybudovat, musel by k takové skutečnosti správní orgán přihlídnout a návrh na stanovení průzkumného území zamítnout. Z citovaného závěru Nejvyššího správního soudu naopak nelze dovozovat povinnost správních orgánů aktivně zjišťovat, zda je vybudování hlubinného úložiště v dané lokalitě možné. Takový závěr by totiž popíral smysl stanovení průzkumného území a samotného průzkumu, jenž má právě za cíl ověřit možnost vybudování hlubinného úložiště.

[50] Zdejší soud dále nepřisvědčil námitce, že městský soud pochybil při posouzení souladu průzkumu se státní surovinovou politikou a státní politikou životního prostředí. Stěžovatel v této souvislosti pouze tvrdí, že městský soud nevyložil, proč jiné veřejné zájmy nemohou převýšit zájem na průzkumu. Touto otázkou se však Nejvyšší správní soud již zabýval výše (viz odst. [48] tohoto rozsudku). Toto tvrzení navíc nijak nesouvisí se státní surovinovou politikou ani státní politikou životního prostředí. Se závěrem městského soudu, že Surovinová politika České republiky ani Státní politika životního prostředí České republiky se otázkami spojenými s vyhledáváním vhodného hlubinného úložiště nezabývají, stěžovatel věcně nepolemizuje.

[51] Nejvyšší správní soud dále nesouhlasí s názorem stěžovatele, že prvostupňové rozhodnutí a rozhodnutí ministra tvoří jeden celek. Podle ustálené rozhodovací praxe kasačního soudu i názoru právní doktríny tvoří řízení před správním orgánem I. stupně a správním orgánem odvolacím jeden celek. Projevem této zásady jednoty správního řízení je jednak to, že odvolací správní orgán může odstranit vady odůvodnění správního orgánu I. stupně tím, že prvoinstanční rozhodnutí doplní či koriguje svým odůvodněním [§ 90 odst. 1 písm. c) správního řádu], jednak to, že není nezbytné, aby se odvolací správní orgán podrobně vypořádával s otázkami, které již byly zodpovězeny správním orgánem prvostupňovým, pokud se s jejich posouzením ztotožňuje; za takové situace postačí, pokud na konkrétní pasáže rozhodnutí správního orgánu I. stupně s osvojující poznámkou odkáže (srov. odstavec 42 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2021, č. j. 3 As 36/2019 – 45, a další tam citovanou judikaturu). Závěr městského soudu je s touto konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu v souladu a stěžovatel pak již dále netvrdí, proč by mělo být odůvodnění rozhodnutí ministra v rozporu s požadavky správního řádu.

[52] Pokud jde o námitku, že městský soud nesprávně aproboval neprovedení důkazů, které žalobci navrhovali ve správním řízení, Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na vypořádání námítky neprovedení důkazů v řízení před městským soudem (odst. [37] až [38] tohoto rozsudku), přičemž závěry vyslovené ve vztahu k postupu městského soudu lze aplikovat i na neprovedení důkazů žalobců ve správním řízení.

[53] Kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tedy rovněž není dán.

pokračování

IV. Závěr

[54] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[55] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti mezi jeho účastníky bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Uvedený závěr lze vztáhnout i na žalobce a), b) a d) až h), kteří jsou účastníky řízení o kasační stížnosti, přestože sami kasační stížnost nepodali (srov. § 105 odst. 1 s. ř. s.). Aproboval-li totiž kasační soud postup městského soudu, který žalobu všech žalobců zamítl, lze tento konečný výsledek soudního řízení považovat za procesní neúspěch všech žalobců. Žalovaný byl ve věci úspěšný, nevznikly mu však náklady přesahující běžný rámec jeho úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladu řízení nepřiznává.

[56] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. (ve znění účinném do 31. 12. 2025) právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil, popř. jí soud může na návrh z důvodů zvláštního zřetele hodných přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud neuložil osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost. Právo na náhradu nákladů řízení jí proto (za použití § 120 s. ř. s.) nevzniklo. Současně Nejvyšší správní soud neshledal důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by měl osobě zúčastněné na řízení právo na náhradu nákladů řízení přiznat. Rozhodl proto tak, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 22. července 2026

L. S.

JUDr. Tomáš Rychlý v. r.
předseda senátu